

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 17C/424/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112241411
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Straková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2013:8112241411.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudkyňou JUDr. Evou Strakovou v občianskoprávnej veci žalobcu: W. W., B. T., B. K. X, právne zastúpená Centrum právnej pomoci, kancelária Prešov, Slovenská 40, proti žalovanému: Rapid life životná poisťovňa a. s., Košice, Garbiarska 2, právne zastúpený JUDr. Adriánom Gulbišom, advokátom v Košiciach, Nemcovej 22, v konaní o zrušenie a odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

súd z r u š u j e rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41 sp.zn. XC/XXXX/XXXX zo dňa 19.1.2012,

o d k l a d á vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice, Alžbetina 41 sp.zn. XC/XXXX/XXXX zo dňa 19.1.2012 do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

O trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobkyňa dňa 5.12.2012 doručila návrh, ktorým sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku vydaného Arbitrážnym súdom v Košiciach dňa 19.1.2012, vedený pod sp.zn. XC/XXXX/XXXX, ktorý jej bol doručený 21.11.2012. Podľa tohto rozhodcovského rozsudku jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému 156,20 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur do 5 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Zrušenia rozhodcovského rozsudku sa žalobkyňa domáha z viacerých dôvodov, podľa § 40 ods. 1 písm. c) zákona o rozhodcovskom konaní, ak jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa písm. d) ak sa rozhodla vec, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť namietal a podľa písm. j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.

Žalobou doručenou Arbitrážnemu súdu dňa 2.1.2012 sa žalovaný domáhal toho, aby jej bola uložená povinnosť zaplatiť sumu 156,20 Eur a trovy rozhodcovského konania 276 Eur, pričom na základe tejto žaloby Arbitrážny súd vydal rozsudok, ktorým v celom návrhu vyhovel takejto žalobe. Návrhom na začatie rozhodcovského konania žalovaný uviedol, že sa domáha plnenia od nej na základe toho, že vo VPP platných v čase uzavretia poisťnej zmluvy v časti XVII je uvedené, že s uzavretím poisťnej zmluvy je spojený osobitný provízny náklad, ktorý ako je ďalej uvedené sa stáva splatným dňom ukončenia poisťného vzťahu, pričom nie je uvedená výška tohto provízneho nákladu. K zániku poistenia došlo ku dňu 8.8.2008, na danú pohľadávku sa vzťahuje všeobecná 3-ročná premlčacia lehota podľa § 101 OZ, preto vzniesla námietku premlčania. Ďalej napadla rozhodcovskú doložku, ktorá nebola individuálne dojednaná, pretože ona ako spotrebiteľ nemohla ovplyvniť obsah rozhodcovskej doložky, ale len zmluvu podpísať alebo nie. Bez podpísania rozhodcovskej doložky by s ňou poisťovňa neuzavrela poisťnú

zmluvu, preto podľa § 53 ods. 2 OZ sa má chápať takéto zmluvné ustanovenie ako nedojednané individuálne. Rozhodcovská doložka je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. r) OZ, pretože ako je uvedené v osobitnom zmluvnom dojednaní č 01/2007 na str.12 bod 2 v prípade akéhokoľvek sporu medzi stranami sa strany podrobia rozhodcovskému konaniu. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľskej zmluve a považujú za neplatné. Žalobkyňa žiadala, aby súd posúdil predmetnú poisťnú zmluvu pre ďalšie neprijateľné zmluvné podmienky a rozhodol o ich neprijateľnosti podľa § 153 ods. 3 O.s.p. a zároveň žiadala, aby súd odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach sp.zn. XC/XXXX/XXXX podľa § 40 ods. 2 zák. 244/2002 Z.z.

Žalovaný v písomnom vyjadrení žiadal, aby súd toto konanie, v ktorom sa rozhoduje o zrušení rozhodcovského rozsudku, neposudzoval ako spotrebiteľský spor. Jedná sa o odvolacie konanie a nie o iné konanie, v ktorom by sa rozhodovalo o opravnom prostriedku, pričom existencia takého konania nemá vplyv na právoplatnosť rozhodcovského rozsudku až do momentu jeho prípadného zrušenia. Rozhodcovský rozsudok, ktorý bol vo veci vydaný, pokiaľ nebol zrušený v osobitnom inštančnom konaní podľa § 40 a násl. zák. 244/2002 Z.z. má byť riadnym právoplatným a vykonateľným exekučným titulom. Preto všeobecnému súdu v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku neprislúcha hodnotiť predmet sporu v merite veci prejednaný pred rozhodcovským súdom, ani svojou činnosťou nahrádzať, či hodnotiť dokazovanie vykonané pred rozhodcovským súdom. Napadnutý rozhodcovský rozsudok by mal podliehať súdnemu prieskumu iba podľa § 40 ods. 1 písm. a-i zák. 244/2001 Z.z. s tým, že súd konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku preskúma, či predpoklady a priebeh rozhodcovského konania nevybočoval z medzí pri ich vydaní v § 40 ods. 1 písm. a-i. Konanie o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy je potrebné odlíšiť od konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Konanie o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je sporom spotrebiteľským, ale len konaním o preskúmanie zákonnosti postupu záverov rozhodcovského súdu. Z hľadiska a dôvodov taxatívne uvedených v § 40 ods. 1 písm. a-i zák. 244/2002 Z.z. žalovaný považuje za nesporné, že so žalobkyňou uzavrel dňa 7.8.2007 poisťnú zmluvu č. 4333400073, jej súčasťou boli VPP z 21.5.2007, ktoré žalobkyňa podpísala dňa 7.8.2007 ako aj osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007. Súčasťou bodu 2 týchto osobitných zmluvných dojednaní bola aj rozhodcovská doložka, podľa ktorej poisťník a poisťovňa vyjadrili spoločne a každý zároveň svojím podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti VPP. Toto ustanovenie zmluvné strany chápu ako rozhodcovskú doložku. Táto rozhodcovská doložka bola jednoznačne individuálne dojednaná, bola osobitne a výrazne oddelená od ostatného textu VPP a to práve z dôvodu, aby bola výrazne oddelená a zrejma aj žalobkyni ako účastníčke zmluvného vzťahu. Rozhodcovská doložka bola pri uzatváraní zmluvy vysvetlená žalobkyni tretím subjektom, viazaným finančným agentom, ktorým v danom prípade bola V. Z.. Žalovaný považoval aj preto za nepochybné, že vstupoval do poisťného vzťahu so žalobkyňou ako informovaným spotrebiteľom. K tomu slúži aj listinný dôkaz, a to záznam o požiadavkách a potrebách klienta k poisťnej zmluve Č.. XXXXXXXXXX zo dňa 7.8.2007, ktorým vie dokázať informovanosť a vedomosť žalobkyne prostredníctvom viazaného finančného agenta o všetkých podmienkach poisťného vzťahu, vrátane rozhodcovskej doložky. Je preto nesprávne tvrdenie žalobkyne, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná a preto má byť neprijateľná, pretože táto bola individuálne dohodnutá. Na základe žiadosti žalobkyne doručenej dňa 10.7.2008 došlo k zániku poisťnej zmluvy dňa 8.8.2008 s vyrovnanou bilanciou poisťného. Žalovaný považuje skutočnosť zániku poisťného vzťahu s nulovou bilanciou poisťného rovnako ako žalobkyňa za nespornú. Žalovaný podal dňa 2.1.2012 na Arbitrážny súd Košice návrh proti žalobkyni na vymoženie pohľadávky podľa časti XVII ods. 7a VPP z 21.5.2007, a to o úhradu sumy 156,20 Eur, ktorá zodpovedala nákladom žalovaného vynaložených na uzavretie zmluvy. Podľa bodu 7a s uzavretím poisťnej zmluvy je spojený osobitný provízny náklad v podobe úhrady za sprostredkovanie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorý uhrádza poisťovňa. Podpisom poisťnej zmluvy vzniká poisťovni osobitná pohľadávka voči poisťníkovi vo výške vyplatenej províznej odmeny za sprostredkovanie príslušnej poisťnej zmluvy, ktorá sa vysporiada po ukončení poisťného vzťahu zápočtom alebo voči odkúpnej hodnote, ak je vytvorená alebo poisťnému plneniu. Pohľadávka sa stáva splatnou dňom ukončenia poisťného vzťahu a poisťovňa je oprávnená voči poisťníkovi ju uplatniť podľa zásad dohodnutých v týchto VPP pred rozhodcovským súdom. Predmetom konania pred rozhodcovským súdom nebolo dlžné poisťné, ale osobitná pohľadávka vo výške províznej odmeny, ktorú žalovaný vyplatil sprostredkovateľovi poistenia za uzavretie poisťnej zmluvy, a to v súlade s čl. XVII bod 7a VPP po zániku poisťného vzťahu. Žalovaný si uplatňuje svoju legitímnu pohľadávku voči žalobkyni vo výške 156,20 Eur s prísl., vzniknutými trovami rozhodcovského konania vo výške 276 Eur.

Námietka žalobkyne k vzneseniu námietky premlčania je nedôvodná, pretože podľa čl. XVII bod 7c VPP sa obe strany pri podpise poistnej zmluvy dohodli, že vzájomné pohľadávky poistníka a poisťovne sa budú spravovať ObZ a v súlade s ust. § 401 ObZ sa obe strany dohodli na predĺžení premlčacej lehoty týchto pohľadávok na 10 rokov. Pri zániku poistenia poisťovňa zaslala poistníkovi oznámenie o zániku poistenia, ktorý obsahoval bilanciu poistenia a toto oznámenie je možné vykladať tak, že by malo znamenať aj zánik od poistného odlišnej pohľadávky podľa časti XVII ods. 7 VPP. Žalovaný žiadal predmetnú žalobu zamietnuť a ďalej v priebehu súdneho pojednávania poukazoval na to, že je potrebné zistiť, či došlo k podaniu odporu voči rozhodcovskému rozsudku.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámil sa so spisom 2C/2211/2012 Arbitrážneho súdu v Košiciach, poistnou zmluvou zo 7.8.2007, VPP, záznamom o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve, oznámením o zániku poistenia z 25.7.2008, oznámením žalovaného z 23.7.2008 o ukončení poistenia, zrušením poistnej zmluvy k 8.8.2008 a ďalšími listinami a zistil tento skutkový stav:

Z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že žalobkyňa a žalovaný uzatvorili poistnú zmluvu dňa 7.8.2007, ktorá bola ukončená ku dňu 8.8.2008 s tým, že žalovaný listom z 23.7.2008 oznámil žalobkyni, že v súvislosti s termínom zrušenia poistných zmlúv č. XXXXXXXXXXXX F. XXXXXXXXXXXX neexistuje dlžné poistné. Zároveň listom z 25.7.2008 jej oznámil zánik poistenia ku dňu 8.8.2008 v zmysle § 800 OZ s tým, že konečný stav finančného plnenia poistnej zmluvy ku dňu zániku poistenia je zostatok 0 SK.

Dňa 21.11.2012 Arbitrážny súd v Košiciach doručil žalobkyni rozhodcovský rozsudok vedený pod sp.zn. XC/XXXX/XXXX, ktorý vydal rozhodca V.. Z. E. a v ktorom jej bola uložená povinnosť do 5 dní do právoplatnosti rozhodcovského rozsudku zaplatiť žalovanému sumu 156,20 Eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 276 Eur. Rozhodcovský rozsudok je s dátumom 19.1.2012. Zároveň s týmto rozhodcovským rozsudkom jej bol zaslaný návrh na začatie rozhodcovského konania o zaplatenie 156,20 Eur, ktorý podal žalovaný na Arbitrážny súd Košice 4.1.2012, upovedomenie o začatí konania pred rozhodcovským súdom s dátumom 9.1.2012, kópie poistnej zmluvy, VPP a oznámenia o zániku poistenia z 25.7.2008. Žalobkyňa dňa 23.11.2012 podala na rozhodcovský súd námietku a vyjadrenie voči rozhodcovskému rozsudku so žiadosťou o oslobodenie, prípadne odpustenie zaplatenia trov konania a poplatkov, podaním zo dňa 4.12.2012 oznámila, že podáva súdnu žalobu, keď poukázala na to, že aj keď si po sebe 5x prečítala rozsudok, stále nevedela, prečo Rapid Life dal voči nej žalobu, keď poistné zmluvy zrušila 8.8.2008 a až po dlhšom čase zistila, že sú to pohľadávky za nejaké trovy.

V písomnom podaní doručenom na OS Prešov 11.1.2013 žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný ju mohol upovedomiť o dlžnej pohľadávke a k rozhodcovskému konaniu nemuselo vôbec dôjsť. Preto naďalej považuje rozhodcovský rozsudok za neplatný a nevykonateľný a je zároveň prekvapená konaním Rapid Life, lebo ich správanie považuje za neetické, nemorálne a zastrážujúce. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný 19.1.2012, avšak jej bol doručený o 10 mesiacov neskôr 21.11.2012. Od zániku poistných zmlúv uplynulo 4 roky a 3 mesiace, kedy prevzala zásielku z Arbitrážneho súdu a dovtedy ani len netušila, že existuje nejaký Arbitrážny súd. Poistné mala vyrovnané a pokiaľ ide o požiadavku žalovaného na vymáhanie provízie vyplatených sprostredkovateľom, nie je ochotná vyplatiť žiadne peniaze.

Žalobkyňa pri ústnom pojednávaní zdôraznila, že rozhodcovský rozsudok považuje za neplatný, žiada ho zrušiť, lebo VPP obsahujú neplatnú rozhodcovskú doložku, ktorá nebola individuálne dojednaná, ani jej obsah nebol vymienený žalobkyňou, ale stala sa súčasťou VPP. Žalobkyňa mala možnosť len prijať poistnú zmluvu ako takú alebo ju neprijať. Nič na tom nemení ani záznam o požiadavkách klienta k poistnej zmluve, ktorý si vyhotovil žalovaný. V tomto zázname sa nenachádza vymienenie rozhodcovskej doložky v prípade sporu vyplývajúce z poistnej zmluvy, ale len v prípade sporov vyplývajúcich zo sprostredkovania poistnej zmluvy. Ďalej namietala, že rozhodcovský súd mohol rozhodnúť iba o zmeri, pričom rozhodol o určovacej žalobe. Pred rozhodnutím rozhodcovského súdu žalobkyňa bola v nepriaznivom postavení v tom, že rozhodcovský poriadok rozhodcov je oveľa prísnejší ako O.s.p., pre podanie odporu je tu lehota len 5 dní, sú tam vysoké poplatky, nemožnosť oslobodenia od súdneho poplatku. Poistná zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ako je predĺženie premlčacej lehoty na 10 rokov, čo nebolo vymienené žalobkyňou a pokiaľ ide o províziu odmenu, žalovaný prenáša sprostredkovateľské riziko na klientov, pričom neuvádza ani výšku tejto províznej odmeny v zmluvách ani spôsob jej výpočtu. Žalobkyňa voči rozhodcovskému rozsudku podala námietku, ktorá svojím obsahom

mala byť posúdená ako odpor, zároveň žiadala oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodcovský rozsudok jej bol doručený 21.11.2012 a námietku podala 24.11.2012. V 30 dňovej lehote od doručenie rozhodcovského rozsudku podala predmetnú súdnu žalobu. Žalobkyňa ďalej zdôraznila, že pokiaľ ide o poisťné podmienky v r. 2007, keď uzatvárala poisťnú zmluvu pani, ktorá bola sprostredkovateľkou, jej nič nehovorila o poisťných podmienkach, oboznámila ju s nimi len všeobecne vetou „Dobre viete, aké sú poisťné podmienky keď má manžel uzavretú takúto zmluvu“. O rozhodcovskej doložke sa vôbec nezmenila a ani ona sama nevedela, že sa v zmluve nachádza. Sprostredkovateľka zdôrazňovala výhodnosť poisťnej zmluvy, o individuálnej podmienke jej nič nepovedala, len jej ukázala miesto, kde má zmluvu podpísať a to bolo všetko. V r. 2008 zrušila poisťné zmluvy bez odkúpnej hodnoty s tým, že poisťovní nemajú nič vyrovnávať a tým pre ňu všetko skončilo. Žalovaný, pokiaľ mal voči nej pohľadávku, mohol ju uplatniť, nemusel byť žiaden rozhodcovský súd po 4 rokoch a všetko by sa vysporiadalo. O tom, že má platiť žalovanému províziu sa dozvedela až z rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok hoci bol vynesený v januári 2012, jej bol doručený až v novembri 2012. Poisťovacia agentka sa nezmenila o tom, že nemusí všetky zmluvné podmienky podpísať, len jej ukázali prstom, kde má dať svoje podpisy. Sama si nevymieňovala nijakú zmluvnú podmienku, ani predĺženie premlčacej lehoty, resp. žiadne individuálne podmienky nedávala, pretože ani nevedela, že môže nejaké podmienky predložiť. VPP obsahovali 13 strán, boli písané drobným písmom a nevie, či niekto by jej dovolil, aby si ich prečítala.

Poisťná zmluva medzi žalobcom a žalovanou uzatvorená 7.8.2007 odkazuje na VPP, ktoré sú prílohou tejto poisťnej zmluvy pre poistenie zjednávané Prvou československou poisťovňou Rapid a.s., v ktorej XV. časť Rozhodcovské konanie obsahuje zmluvnú podmienku, v ktorej poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom, ktoré sa riadi zákonom 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Podľa bodu 2. pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu s riadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. neriadi celý rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Svoj výslovný bezvýhradný a neodvolateľný súhlas s týmto vyjadruje poisťník podpisom VPP.

Podľa bodu 3 rozhodcovského konaniu podliehajú všetky spory medzi poisťovňou a poisťníkom, poisteným, oprávnenou osobou alebo ich právny nástupcami, najmä pohľadávky z dlžného poisteného, nároky na odkúpne hodnoty, spory o zániku poistenia, pohľadávky z nezaplatených administratívnych poplatkov poisťníkov, spory z akýchkoľvek pohľadávok poisťovne voči poisťníkovi, iné hmotnoprávne spory, ktoré vzniknú počas trvania poistenia i po jeho zániku alebo procesné spory.

Súčasťou týchto VPP je na poslednej strane osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2008 k poisťnej zmluve Č.. XXXXXXXXXX, v ktorom podľa bodu 1 zmluvné strany sa v súlade s čl. 9 ods. 1 prvá veta, druhá časť VPP dohodli, že poistenie zanikne aj tak, že poisťné za ďalšie poisťné obdobie nebude uhradené do dvoch mesiacov od jeho splatnosti a podľa bodu 2 poisťník a poisťovňa vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku.

Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet

plnenia alebo cenu plnenia. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
 - b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
 - c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
 - d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
 - e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, že spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
 - f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
 - g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
 - h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli,
 - i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
 - j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú k zvýšeniu ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia.
- Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 1 ods. 1 zák. 244/2002 Z.z. Tento zákon upravuje

- a) rozhodovanie majetkových sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike,
- b) uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike.

Podľa § 40 ods. 1, 2 zák. 244/2002 Z.z. Účastník rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou na príslušnom súde domáhať zrušenia tuzemského rozhodcovského rozsudku, len ak

- a) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, ktorá nemôže byť predmetom rozhodcovského konania (§ 1 ods. 3), b) rozhodcovský rozsudok bol vydaný vo veci, o ktorej už predtým právoplatne rozhodol súd alebo sa o nej právoplatne rozhodlo v inom rozhodcovskom konaní,
 - c) jeden z účastníkov rozhodcovského konania popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy,
 - d) sa rozhodlo o veci, na ktorú sa rozhodcovská zmluva nevzťahovala, a účastník rozhodcovského konania túto okolnosť v rozhodcovskom konaní namietal,
 - e) účastník rozhodcovského konania, ktorý musí byť zastúpený zákonným zástupcom, nebol takto zastúpený alebo v mene účastníka rozhodcovského konania vystupovala osoba, ktorá nebola na to splnomocnená a jej úkony neboli ani dodatočne schválené,
 - f) sa na vydaní rozhodcovského rozsudku zúčastnil rozhodca, ktorý bol rozhodnutím podľa § 9 vylúčený pre predpojatosť alebo ktorého vylúčenie účastník rozhodcovského konania pred vydaním rozhodcovského rozsudku nie zo svojej viny nemohol dosiahnuť,
 - g) bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (§ 17),
 - h) sú dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného zákona, 14) alebo
 - i) bol rozhodcovský rozsudok ovplyvnený trestným činom rozhodcu, účastníkov konania alebo znalca, za ktorý bol právoplatne odsúdený,
 - j) pri rozhodovaní boli porušené všeobecne záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa.13a)
- Ak podá účastník rozhodcovského konania žalobu na príslušnom súde, napadnutý rozhodcovský rozsudok zostáva právoplatný. Súd, ktorý rozhoduje o žalobe, môže na návrh účastníka konania vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku odložiť.

Podľa § 41 ods. 1 zák. 244/2002 Z.z. Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi rozhodcovského konania, ktorý podáva žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ak účastník rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku podľa § 36, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 43 ods. 1 zák. 244/2002 Z.z. Ak súd zruší rozhodcovský rozsudok z dôvodov podľa § 40 písm. a) a c), pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe.

Podľa § 80 písm. c) O.s.p. Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Poistná zmluva, ktorú uzatvorila žalobkyňa so žalovaným dňa 7.8.2007 je spotrebiteľskou zmluvou podľa § 52 a násl. 5 Hlavy OZ Spotrebiteľské zmluvy. Žalobkyňa uzatvorila túto zmluvu ako fyzická osoba ako spotrebiteľ, žalovaný ako poisťovateľ konal v rámci predmetu svojej činnosti podľa výpisu z obchodného registra. Pre spotrebiteľské zmluvy je charakteristické, že sa jedná o zmluvy uzatvárané s veľkým počtom spotrebiteľov, tieto zmluvy sú vopred pripravené na predtlačných tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť zmeniť ich obsah. Aj predmetná poisťná zmluva je typickou formulárovou zmluvou, vopred pripravenou so zmluvnými podmienkami, ktoré určil žalovaný.

Žalobkyňa sa domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach so sídlom Alžbetina 41 Košice, vedený pod sp. zn. XC/XXXX/XXXX zo dňa 19.1.2012, ktorý jej bol doručený 21.11.2012. Žalobný návrh doručila 5.12.2012, teda preukázateľne v 30 dňovej lehote, stanovenej zák. 244/2002 Z.z. Predmetnom konaní rozhodcovského súdu bolo rozhodnutie o plnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona alebo z právneho vzťahu, pričom rozhodcovské súdy v zmysle § 1 ods. 2 zák. 244/2002 Z.z. môžu rozhodovať len spory, ktoré účastníci konania môžu skončiť len súdnym zmierom. V tomto prípade rozhodol rozhodcovský súd o plnení povinnosti vo výške 156,20 Eur, ktoré požadoval žalovaný, a to pohľadávku vzniknutú z osobitného provízneho nákladu v podobe úhrady odmeny za sprostredkovanie poisťnej zmluvy medzi poisťovňou a poisťníkom, ktorý uhradil v zmysle VPP časť XVII bod 7a. Podľa bodu 7c je uvedená zmluvná podmienka, že poisťovňa a poisťník podpisom VPP sa dohodli, že vzájomné pohľadávky poisťovne a poisťníka vrátane ich príslušenstva sa budú spravovať ObZ a dohodli sa na predĺžení premlčacej lehoty pohľadávok na 10 rokov. Rozsudok Arbitrážneho súdu v Košiciach XC/XXXX/XXXX je odôvodnený tým, že podľa časti XV VPP poisťovňa určila na prejednanie všetkých sporov Arbitrážny súd v Košiciach a osobitné dojednanie v rozhodcovskej doložke, ktoré je kryté podpisom v tomto konaní žalobkyne, je individuálnym dojednaním zmluvnej podmienky, pretože žalobkyňa mala možnosť túto zmluvnú podmienku neprijíť, bez toho, aby to ovplyvnilo zvyšok poisťného vzťahu, teda ide o platnú rozhodcovskú doložku, ktorá neobsahuje ani žiadne špeciálne ustanovenia oproti všeobecnej procesnej úprave podľa O.s.p., ktoré by žalovaného (v tomto konaní) oproti žalobkyni (v tomto konaní) značne znevýhodňovali a spôsobili nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa. Tento rozhodcovský rozsudok bol vydaný v skrátrenom konaní bez vypočutia žalobkyne (v tomto konaní).

Rozhodcovská doložka, na základe ktorej Arbitrážny súd rozhodol, je súčasťou VPP zo dňa 7.8.2007 a je uvedená v čl. XV. Rozhodcovská doložka a je súčasťou dlhého neprehľadného textu písaného malými písmenami, splyva s ostatnými zmluvnými podmienkami vo VPP. Táto doložka v čl. XV. znemožňuje poistenému, t.j. spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu pred všeobecným súdom a núti ho v prípade sporu alebo sporných nárokov, podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, ktorého poisťovňa sama mala poveriť zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského súdu, resp. vydať štatút rozhodcovského súdu a jeho rokovací poriadok a zverejniť ho na internetovej stránke. Takto formulovaná rozhodcovská doložka odoberá spotrebiteľovi brániť svoje práva pred všeobecným súdom a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Smernica rady č. 93/2013 EHS uvádza niektoré nekalé podmienky vo svojej prílohe, pričom podľa písm. q) bodu 1 tejto prílohy je nekalou podmienkou aj neposkytnutie spotrebiteľovi práva alebo bránenie v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah mal spočívať najmä zmluvnej strane. Podľa tejto smernice je teda neprijateľné, aby rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenie sporov z akejkolvek spotrebiteľskej zmluvy. Podľa judikatúry súdneho dvora v konaniach Oceano grupo Editorial C-240/98 až C-244/98 bolo vyslovené, že existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku v rozhodcovskom konaní a preto je treba na ňu brať ohľad v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku (Mostaza Claro C-168/05) tak, ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že ani v exekučnom konaní spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a preto treba spotrebiteľa zbaviť jej účinkov v súlade s vnútroštátnymi procesnými

predpismi (Asturcom C-40/98) tak, ako existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ nepoukáže na nekalú rozhodcovskú doložku a neodstúpi od nej v rámci kontraktácie, ak nie je zastúpený advokátom. Právo, ktoré by neumožňovalo zbaviť neinformovaného spotrebiteľa o účinkoch nekalej rozhodcovskej doložky len preto, že od nej neodstúpil a pritom nebol zastúpený v rámci kontraktácie advokátom, by odporovalo zásade efektívnosti úniijného práva. Spotrebiteľovi je pri rozhodcovskej doložke odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom vo všetkých prípadoch, ak dodávateľ podá voči nemu žalobu na rozhodcovskom súde.

Z poisťnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou a žalovaným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú (ako predtlačенý formulár) Všeobecné poisťné podmienky pre životné poistenie, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti XV týchto podmienok. Na tomto fakte nič nemení skutočnosť, že v deň podpisu zmluvy podpísali zmluvné strany (ako pokračovanie predtlačенého formulára poisťných podmienok) aj osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku, teda doložku uvedenú v poisťných podmienkach. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaného, že nepodpísaním osobitných zmluvných dojednaní č. 1/2007 k poisťnej zmluve, by žalobkyňa neuzatvorila rozhodcovskú doložku, keďže časť XV VPP jasne formuluje dohodu o riešení sporov na rozhodcovskom súde, bez toho aby vylučovala použitie tejto časti v prípade nepodpísania osobitného zmluvného dojednania

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), ktorá zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (rozsudok NS SR 6 Cdo 1/2012).

Rozhodcovskú doložku uzatvorenú so žalobkyňou nemožno považovať ani za individuálne zmluvné dojednanie, keďže žalobkyňa hoci bola s ním oboznámená pred podpisom zmluvy, nemohla ovplyvniť obsah tohto zmluvného dojednania.

S poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, a z toho plynúcej neexistencie právomoci rozhodcovského súdu, mal súd za to že boli porušené všeobecné predpisy o ochrane spotrebiteľa, aj je tu teda dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

O odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku XC/XXXX/XXXX Arbitrážneho súdu v Košiciach súd rozhodol na návrh žalobkyne podľa § 56 ods. 2 zák. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti, pretože do právoplatného rozhodnutia v tomto konaní 17C/424/2012 by bolo možné začať exekúciu rozhodcovského rozsudku XC/XXXX/XXXX, pričom možno očakávať, že by takáto exekúcia bola zastavená.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 7 O.s.p. a rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.